MISIMA JUKIO

AZ ÚJSÁGPAPÍR

Tosiko fiatal férjének mindig sok a dolga. Ma este tíz óráig időzött Tosikóval, aztán magára hagyta, beült a kocsijába és egy másik találkozóra sietett. Filmszínész. Tosikónak jó képet kell vágni ezekhez az éjszakai randevúkhoz, amelyekre nem kísérheti el.

Hogy taxiba szálljon és egyedül menjen haza, ehhez Tosiko hozzászokott már. Otthon kétéves kisgyermekük várja. Ma este Tosiko mégis a városban maradna egy kicsit, szórakozni szeretne. Semmi kedve egyedül lenni, éjszaka, házuk európaiasan berendezett nappalijában. Jól felmosta ugyan a vérfoltokat, sokáig dörzsölte, mégis, mintha még mindig véres volna a padló.

Tegnap este nagy üggyel-bajjal végre rendet csinált. Azt hitte, férje legalább ma, amikor lecsillapodtak, vele tölti az estét. De a producere rávette egy parti madzsongra. Lehet, hogy haza se jön ma éjjel.

A törékeny, finom Tosiko elbűvölő lány volt. Az iskolában agárnak hívták. Mindig gyötrődött valami miatt, ezért aztán egy dekát sem bírt felszedni magára. Apja egy filmrészvénytársaságot igazgatott, s e kapcsolat révén szerelem szövődött a lány s az egyik filmszínész között. Tosiko szerelemből ment férjhez.

Szeretett szórakozni, de az is örömöt szerzett neki, ha másokkal anyáskodhatott. Lelkének gyöngédsége, mint finom vonalú rajz, átsejlett arcvonásain, kecses végtagjain.

Aznap este megbotránkozott férje viselkedésén, aki harsány hangon, kedélyesen mesélte el barátaiknak, egy házaspárnak, mi történt náluk. Véletlenül futottak össze a mulatóban, s egy asztalhoz telepedtek.

Tosikóban mintha egy magasztos ideál öltött volna testet, amelynek amerikaias öltönyt viselő, fiatal és szép férje tökéletesen híján volt. Mivel foglalkozása révén a férfi mások eszményképeit személyesítette meg, alighanem fölösleges lett volna saját eszményképpel rendelkeznie.

– Fantasztikus! Hogy egyesek mit képzelnek!

A férfi nagy hangon, grimaszolva szónokolt, versenyre kelve a zenekarral.

– Körülbelül két hónappal ezelőtt új dajkát vettünk fel a gyerekhez. Óriási volt a hasa és állandóan evett. Képzeljétek, alighogy megtöltöttük a rizsesládát, máris kiürült. Faggattuk a nőt, azt mondta, gyomortágulása van. Na jó! Tegnapelőtt, késő este, Tosikóval éppen a nappaliban üldögéltünk, amikor rémes sikoltozást hallunk a gyerekszobából. Berohanunk, a nő a hasát fogva jajgat, mellette, halálra váltan a síró kisbaba. Kérdezem a nőt, mi baja, de csak zihál, s nem fogjátok elhinni, mit mondott.

– Azt hiszem, szülni fogok.

Esküszöm, majd' összeestem. És mi az utolsó pillanatig sziklaszilárdan hittük, hogy gyomortágulástól olyan nagy a hasa, mint a dob. Ilyen ostobák voltunk!

Felébresztettük a szobalányt és hármasban átvonszoltuk a nőt a nappaliba. Ott, a világosságban ért a második meglepetés: fehér köpenye merő vér volt. Félrerúgtam a szőnyeget és vaktában egy hitvány takarót dobtam a padlóra, ráfektettem a nőt. Ömlött a vér belőle, félő volt, hogy megpattannak az erek a halántékán.

Mire az orvos megjött, megszületett a csecsemő. Vérben úszott a szoba. Mondhatom, katasztrofális volt.

– Micsoda arcátlanság! - vetette közbe a jó barát.

– Gondold csak el, jó előre kifőzte az egészet. Nekünk már van egy csecsemőnk, semmi szükségünk újabb szülésekre a házban. Én a hivatásom rabja vagyok, nem érek rá azzal törődni, mi folyik otthon. A nő kitervelt mindent, még mielőtt hozzánk került volna. Az Ápolónőképző igazgatónője személyesen eljött és magyarázatot kért tőle, de még neki állt feljebb, esze ágában sem volt bocsánatot kérni. Tegnap végre sikerült kórházba szállíttatnunk; az apa valami csavargó lehet.

– És mi van a gyerekkel?

– A gyerek erős, mint a vas. Mert az anyja ott zabált nálunk és megkapott mindent, amit szeme-szája megkívánt, így aztán a csecsemő is kövér... Valóságos csoda, hogy én és Tosiko idegösszeomlás nélkül megúsztuk.

– Még szerencse, hogy nem ment el a gyerek!

– A nő talán jobban járt volna.

Tosikót megdöbbentette, hogy férje mint mulatságos történetet harsogja el, mi történt náluk két nappal korábban. Egy pillanatra behunyta a szemét: nem a szörnyű szülést látta. Egyetlen kép tolakodott elő, a csecsemő képe, akit közönséges csomagként, vérfoltos újságpapírba burkolva hajítottak le a padlóra. Ez fel se tűnt a férjének.

Az orvos leplezetlen nemtörődömséggel bánt az újszülöttel, így akarva valószínűleg kimutatni, hogy megveti az anyát, aki ilyen visszás körülmények között adott életet az apátlan gyermeknek. Állával könnyedén az újságok felé bökve utasította az asszisztensét, hogy takarja be a csecsemőt és tegye a padlóra. Az érzékeny Tosikót mintha megsebezték volna. Irtózatáról megfeledkezve elővett egy vadonatúj flaneldarabot, beleburkolta a kisbabát és gyöngéden a díványra fektette.

Tosiko félt, hogy felbosszantja férjét, ezért nem merte felidézni ezt a jelenetet, amely pedig azóta is, szakadatlanul, kísértette. Mosolygott hát ő is, pedig nyomasztó képek gyötörték.

Az újságpapírba csomagolt csecsemő a padlón... A vérfoltos csomagot mintha a hentestől hozták volna... A szóba önthetetlen kétségbeesés.

Nem neheztelt a dajkára. De Tosikót, aki gondtalanul nőtt fel, miért mardosta a csecsemő balsorsa, olyan kegyetlenül, mintha a saját sorsa forgott volna kockán?

– Az újságpapírba csomagolt csecsemő - ez zakatolt a fejében. Aligha kétséges, hogy ő, Tosiko, az egyetlen tanú. Nem valószínű, hogy az anya bármit is észrevett, a kicsi még nem tudhat semmiről. Emlékezete mélyén egyedül neki kell megőrizni, a haláláig, e szomorú világrajövetel képét. Ha ez a gyermek egyszer, amikor felnőtt lesz, megtudja, milyen látványt nyújtott a születése, vajon mit fog csinálni?... De mire jó tépelődni? Amíg nem árulja el a titkot, senki nem tud semmit. Különben sem te-

het szemrehányást önmagának. Hiszen flanelba pólyálta és a díványra fektette a gyermeket.

Tosiko hallgatott.

A mulató előtt férje odavetette a taxisofőrnek: „Usigome", segített Tosikónak beszállni és becsapta az ajtót. A taxi ablakán keresztül Tosiko látta férje mosolyát, amely fölfedte egészséges fogait. A taxi ülésén árván hagyott Tosiko ráeszmélt, hogy aggodalomnak még az árnyéka sem vetődött rá az életükre. Rettenetes kimerültséget érzett. Felpillantott és meglátta férjét. A férfi egyszer sem fordult vissza, a Nash felé sietett, kissé rikító tweedzakójának háta csakhamar beleveszett a járókelők tömegébe. Nem bírta volna ki, hogy mozdulatlanul álljon, miközben tolonganak körülötte.

A taxi elindult. A színház épp akkor zárta be kapuit, nézők serege nyüzsgött a bejárat fakó fényében: a színes reklámok már kihunytak. Tosiko pillantása elidőzött az épület előtt felállított cseresznyefákon: az ágakra aggatott művirágok kibomló pártája elárulta a félhomályban, mik is valójában - fehér papírrongyok.

...De az a csecsemő... Tosiko gondolatai továbbra is körülötte gyűrűztek. Még ha úgy nő is fel, hogy semmit nem tud meg születése titkáról, akkor sem vár rá sok jó. A szennyes újságpapír pólya mintha előrevetítené életét... Vajon Tosikót nem azért emésztette a csecsemő sorsa, mert saját gyermekének jövője miatt aggódott a lelke mélyén? Húsz év múlva... Az ő gyönyörű gyermeke boldogságban fog felnőni. S ha valami szörnyű végzet folytán a baljós csillagzat alatt született gyermek húszévesen bajt okozna az övének...

Április eleje volt, enyhe, felhős este, de amikor felötlött benne ez a gondolat, Tosiko úgy érezte, a szíve jéggé dermed...

Akkor ő sem fog hallgatni. Húsz év múlva Tosiko negyvenhárom éves lesz... Őszintén fog beszélni a hajdani újszülöttel. Az újságpapírról meg a flanelről, amelybe bepólyálta.

A taxi széles és sötét sugárúton haladt, melyet parkok és vízzel teli csatorna szegélyezett. A jobb oldali ablakon át, a távolban, Tosiko a modern lakónegyed elszórt fényeit látta.

Milyen szomorú sorsa lesz húsz év múlva e szegény gyermeknek, borzalmas, irgalmatlan körülmények szorításában fog vergődni. Remény híján, pénz nélkül, ifjúságát eltékozolva úgy fog élni, mint a patkány. Születését ismerve nem lehet másképpen. Meg fogja átkozni az apját, irtózni fog az anyjától, örökös magányra lesz kárhoztatva.

E sötét gondolatok, mi tagadás, némiképp vonzották Tosikót. Képzelete különben nem tudta volna ilyen aprólékosan kiszínezni a gyermek sorsát.

A Hanzo kaput elhagyva a taxi a brit nagykövetség felé haladt. A városrész híres cseresznyefasora feltárulkozott Tosiko előtt, elkápráztatta. Hirtelen szeszély tört rá: éjszaka, egyedül akarta megnézni a cseresznyefákat. Elküldi a taxit, s miután kedvére kigyönyörködte magát a virágokban, majd leint egy másikat, mindig sok taxi jár erre. A félénk Tosikóról lévén szó ez kalandos vállalkozás volt, de szorongató gondolatai nem hagyták nyugton, nem tudta rászánni magát, hogy hazamenjen.

A bájos, filigrán fiatalasszony kiszállt a taxiból és nekivágott az úttestnek. Tosiko, aki általában a félelemtől reszketve, kísérőjébe kapaszkodva kelt át egyik járdáról a másikra, most hirtelen, mintha felszabadult volna, az éjszakában gördülő autók között suhanva, egyetlen lendülettel átfutott az úton, a vizesárok szegélyezte park felé.

A parkot „Sidorigabusikoen"-nek hívják, ami „Lilés vízmosás"-t jelent.

A park egyetlen cseresznyefaerdő. A felhőkkel borított egű éjszakában, a moccanatlan levegőben az ágról ágra omló, fehér vízesés, a teljes pompájukban kinyíló virágok mintha megfagytak volna zuhatagukban. Nem világítottak a lampionfüzérek. De a lombok alatt itt-ott csupasz, piros, sárga, zöld villanyégők szórták rideg fényüket.

Tíz óra már régen elmúlt, alig egy-két megkésett sétáló gyönyörködött a virágokban. Szemét borította a földet, és amikor Tosiko egy-egy hallgatag árnnyal találkozott, összegyűrt papiros zördült meg, vagy megcsörrent egy elguruló, üres konzervesdoboz...

...Újságpapír... vérfoltos újságpapír... Milyen szomorú világrajövetel... ha a gyermek megtudná, hogy ez a pecsét a sorsán, nem kétséges, hogy összeomlana tőle az élete. S ezt a titkot, amely ránehezült egy emberi lényre, neki kell ezután szótlanul magában hordoznia, bár semmi köze hozzá?

A látomásaiban elmerült Tosiko elfeledkezett félénkségéről. A sétálók, akik az útját keresztezték, többnyire titkos szerelmespárok voltak, senki nem zaklatta. A csatorna szélén, a kőpadon egy pár ült, a virágokra rá se nézve némán, elmélyülten bámulta a vízzel teli árkot.

A vizesárok tintafekete volt, a víz felszínét is árnyék takarta. Túlnan fekete falként magasodott a Császári Palota erdeje: demarkációs vonala a fellegekkel terhes éjszakai égbolttal együtt beleveszett a sötétségbe, nem volt megkülönböztethető se szín, se forma.

Tosiko lassan beljebb merészkedett a sötét ösvényen, a virágok boltozata alatt. Súlyuk valósággal ránehezedett. Néhány kőpad állt ott, és egyikükön, amely mintegy félrehúzódott, Tosiko valami fehéret vett észre. Nem lehetett elhervadt virágcsomó, sem a kicsorbult kő színe. Tosiko arra irányította a lépteit.

Fekete árnyék feküdt a rejtekben álló padon.

A gondosan elrendezett újságpapirosok elárulták, hogy az alvót nem részegségében nyomta el az álom. Tosiko rádöbbent, hogy az újságpapír fehérsége vonzotta oda a tekintetét. A használt újságpapír több rétegben fedte a követ; barna zubbonyos férfi aludt rajta összekuporodva. Amióta a tavasz beköszöntött, valószínűleg ez volt a hálóhelye.

Tosiko gondolattanul megtorpant előtte. Az újságpapiros ágyon nyugvó férfiról eszébe ötlött a padlóra vetett, nyomorúságos pólyába burkolt csecsemő.

Szeme elidőzött a mocskos hajon, amelyet a férfi valószínűleg nem mosott meg soha, borzasan meredezett a fején. A zubbony alatt az alvó válla megemelkedett, majd lesüllyedt a sötétben, a lélegzet ritmusára.

Tosiko úgy érezte, hogy látomásai, amelyek jó ideje gyötörték, a fájdalmas, nyomasztó gondolatok, melyek irgalmas lelkében megfogamzottak, most testet öltöttek váratlanul. A férfi sötétben kirajzolódó homloka fiatal volt még, de a ráncok, melyek

felszaggatták, régóta tartó nyomorról árulkodtak. Alvás közben is magán tartotta khakiszínű, felhajtott szárú nadrágját, csupasz lábán a lyukas tornacipőt.

Tosiko látni szerette volna az arcát. Fölemelte az arcot, amelyet a férfi karja hajlatába rejtett. Az alvó fiatalabb volt, mint gondolta, ívelt volt a szemöldöke, szép vonalú az orra. Gyerekes árnyék bújt meg félig nyitott ajka szegletében.

Tosiko túlságosan közel merészkedett, felzörögtek az újságok, amelyekből a férfi elkészítette fekhelyét. Az alvó felriadt, megvillant a tekintete, s Tosiko csuklóját széles kéz szorította durván bilincsbe.

Mi játszódott le benne? Tosiko parányi félelmet sem érzett. Finom csuklóját a férfira bízva, villámként hasított belé: már el is telt a húsz esztendő.

A Császári Palota fekete fái között áthatolhatatlan a csend.

FÁZSY ANIKÓ fordítása